

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การศึกษาคติธรรมที่ปรากฏในการทำบุญวันเกิดตามหลัก
พระพุทธศาสนา

ผู้วิจัย : พระครูพิมลกลียาณธรรม (สุพรรณ กลยาโน)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระครูปริยัติวิสุทธิคุณ ผศ.ดร.ป.ธ.๔, พธ.บ, M.A, Ph.D

: พระอธิการเวียง กิตติวณฺโณ ดร.พธ.บ, M.A, Ph.D

วันสำเร็จการศึกษา :/...../.....

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาหลักการทำบุญในพระพุทธศาสนา ๒) เพื่อศึกษาการเกิดและการทำบุญวันเกิดตามหลักพระพุทธศาสนา ๓) เพื่อศึกษาคติธรรมที่ปรากฏในการทำบุญวันเกิดตามหลักพระพุทธศาสนา ผลการศึกษาพบว่า

คำว่าบุญในพระพุทธศาสนานั้นมีความสัมพันธ์กับจิต เพราะการที่เราจะรู้ว่าอะไรเป็นบุญหรือเป็นบาปนั้น เราต้องรู้หรือพิจารณาให้รู้ถึงสภาพของจิตหรือรู้จักจิตเสียก่อน เพราะบุญหรือบาปเป็นลักษณะหรือคุณภาพของจิต ในพระพุทธศาสนาได้กล่าวถึงบุญทั้งในแง่ของการกระทำและผลของการกระทำด้วย บุญเป็นชื่อของความสุก บุญก็หมายถึงผลหรือวิบากที่น่าปรารถนาของกุศลกรรมคือการทำ ความดี วิธีการทำบุญนั้นพระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้เป็น ๒ นัยคือ บุญกิริยาวัตถุ ๓ และบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ การทำบุญที่กล่าวมานี้ มีความมุ่งหมายเพื่อที่จะให้การกระทำนั้นเป็นเครื่องพอกใจให้บริสุทธิ์ สะอาด ปราศจากกิเลส สิ่งที่ทำบุญจะได้รับก็คือความบริสุทธิ์สะอาดนั่นเอง ซึ่งในทางพระพุทธศาสนาเรียก ความสะอาดบริสุทธิ์แห่งจิตนั้นว่า บุญ ในการที่จะทำให้เกิดบุญขึ้นมาได้นั้น ตามหลักบุญกิริยาวัตถุ ท่านกล่าวถึงหลักทานมัยคือบุญสำเร็จด้วยการให้ทาน ศีลมัย บุญสำเร็จด้วยการรักษาศีล และภาวนามัย บุญสำเร็จด้วยการเจริญภาวนา

พระพุทธศาสนาถือว่าการเกิดเป็นกระบวนการทางธรรมชาติ มนุษย์ไม่ได้ถูกสร้างมาโดยพระเจ้า แต่มนุษย์ถูกสร้างโดยกฎของธรรมชาติ ซึ่งในพระพุทธศาสนาเรียกว่า กฎอิทัปปิจจยตา คำว่า“เกิด” หรือ“การเกิด” การทำบุญในวันแรกเกิดหรือก่อนการเกิดเป็นประเพณีที่มีการกระทำกัน มาก่อนที่พระพุทธศาสนาได้เกิดขึ้น แต่เป็นประเพณีที่ผู้ทำนั้นมุ่งเพื่อเป็นการ ๑) เถลิมฉลองบุตรธิดาที่จะเกิด ๒) รับขวัญบุตรธิดาที่เกิดมาแล้ว โดยมูลเหตุการณการทำบุญวันเกิดมีผลมาจาก (๑) ความฝันของมารดาฝันเกี่ยวกับบุตร ฝ่ายสามีหรือพระราชหากพึงใจจะจัดงานเลี้ยงทำบุญได้ (๒) อาการแพ้ท้องของ

ผู้เป็นมารดาที่ปรารถนาจะทำบุญ มูลเหตุของการทำบุญวันเกิดหรือวันก่อนเกิดเช่นนี้เป็นประเพณีที่เกิดขึ้นก่อนสมัยพุทธกาลแต่เมื่อพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นรูปแบบนี้ค่อนข้างมีความชัดเจนมากขึ้น และกลายเป็นประเพณีวันเกิดแบบพุทธอย่างแท้จริง คือการทำบุญเนื่องในวันเกิดและวันก่อนที่จะเกิด

คติธรรมจากการทำบุญวันเกิดเป็นการให้คุณค่าในเรื่องของการทำบุญที่ก่อให้เกิดคุณความดีกับผู้ที่เป็นเจ้าภาพและเป็นการกระทำเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสซึมซับในการทำบุญหรือความดีในพระพุทธศาสนา สังคมไทยเห็นว่าการเกิดเป็นเรื่องที่ดีและเป็นมงคล

Dissertation Title : A Study of Buddhist Moral Appeared Charitery of Birthday in Buddhist Tradition

Researcher : Phrakhruphimonkanlayanatham (supan grasasom)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Dissertation Supervisory Committee

: Asst.Dr.Phrakhrupariyattivisutthikhun Pali IV.,M.A.,Ph.D.

: Dr.PhraatikhanVeang Gittivanno M.A,Ph.D.

Date of Graduation :/...../.....

Abstract

This purposes of this research were as follow :- (1) to study the principles of merit -making in Buddhism (2) to study the birth and meritorious deeds on birth day (3) to study Buddhist morality obtainable form birth day meritorious deeds .

The results this research were :- In Buddhism ,before going to the detail of merit, mind is to be considered first ; for merit or sin is a quality of mind .Whether merit or sin can be viewed both in abstract and concreteness aspect .Merit is also can be viewed as cause and result .Merit is also substituted by happiness . The way to develop merit or punyakiriyawatthu was classified into two groups ; viz- threefold and tenfold. The main objective of developing merit is to purify mind or to keep mind out of defilement . The threefold developing merit consists of donation ,observing precepts and mind-purification.

According to Buddhism, mankind is not created by God by natural evolution or the law of lthappaccayata .Coming to be a baby is called birth .To perform merit rites before or after the birth of baby is known to be commonly practiced long ago before coming of Buddhism .The purposes of their rituals are to

welcome and to celebrate the new members of the families .There are also another reasons of birthday merit celebration ; mother may have a dream concerning her baby or father or the King may demand it . The morning sickness of mother while being pregnant can be also another reason merit rites . The ritual celebrations before or after birth of children may have occurred long ago before the coming of Buddhism ; however this activity had been developed from time to time and finally become a real Buddhist ceremony up to the present day .

The morality concerning the birth-day merit celebration is that father , mother and other relatives will have a good chance to create the charismatic power in society ; children , young generations and their friends will have a good chance to develop themselves in new society . Most and important result is that the society will live in good harmony and peacefully.